

This project is funded by the European Union.

TÜRKİYE'DE ÇOCUK HAKLARININ DESTEKLENMESİ İÇİN TEKNİK YARDIM

Proje Referans No: NEAR/ANK/2021/EA-RP/0070

Sözleşme No: TR2017/RL/02/A3-01/001

Çalışma Ziyareti Raporu

Helsinki, Finlandiya

11-16 Aralık 2022

This project is funded by the European Union.

ÖZET

Etkinlik Adı	Finlandiya Çalışma Ziyareti
Katılımcılar	Projenin faydalanıcısı olan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından (ASHB) 10 temsilci ve Özne Çocuk Teknik Destek Ekibi (TDE) temsilcileri
Heyet Başkanı	Dr. Musa ŞAHİN, Genel Müdür, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÇHGM)
Genel Hedefler:	ASHB Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÇHGM) personelinin Finlandiya'nın çocuk koruma, refah ve çocuk bakım hizmetlerine ilişkin iyi uygulamaları gözlemlemelerini ve Finlandiya'daki meslektaşları ve diğer paydaşlarla ilişkiler kurmalarını sağlamak.
Ziyaret edilen kurumlar	<ul style="list-style-type: none">• Finnish Institute for Health and Welfare (THL) [<i>Finlandiya Sağlık ve Refah Enstitüsü-THL</i>]• Sosyal İşler ve Sağlık Bakanlığı:• Adalet Bakanlığı• Walkers (Gençlik-sokak çalışmaları içi STK)• Helsinki'deki Hyvönen Çocuk Evi• Mannerheim League of Child Welfare (MLL) [<i>Mannerheim Çocuk Refahı Birliği</i>]• SOS Çocuk Köyü, Espoo• Pesäpuu (Çocuk refahı hizmetleri müracaatçıları için STK)• İçişleri Bakanlığı• Refakatsiz çocuklar için kabul merkezi ve grup evi
Ana sonuçlar:	<ul style="list-style-type: none">• Ziyaret edilen kurumlarla doğrudan temaslar kurulmuş ve gelecekteki olası işbirliği fırsatları görüşülmüştür.• Finlandiya çocuk koruma ve refah sistemine ilişkin derinlemesine bilgi edinilmiş ve akabinde Finlandiya sisteminin belirli kısımlarının Türk sistemine uyarlanabileceği alanlar incelenmiştir.• Katılımcılar Finlandiya çocuk bakım standartlarını öğrenme fırsatı edinmiştir.• Çocuk bakımı, çocuk koruma ve refahının tasarımı ve uygulanmasındaki kültürel farklılıklar gözlenmiştir.• Finlandiya'daki en güncel çocuk koruma sistemi reformuna (1 Ocak 2023'ten itibaren yürürlüğe konacak) ilişkin derinlemesine bilgi edinilmiştir.• Sivil toplum girişimlerinin çocuk koruma ve refahındaki önemli rolü görülmüş ve sivil toplum - kamu sektörü işbirliğinin nasıl sağlandığına ilişkin detaylı bilgi alınmıştır.• Finlandiya'nın hafif engeli bulunan çocuklara yönelik nasıl hizmetler sunduğuna ilişkin bilgiler toplanmış ve bu bilgilerin projenin amaçları için nasıl kullanılabileceğine netlik kazandırılmıştır.

This project is funded by the European Union.

1. GİRİŞ

Finlandiya refah sistemi ve sosyal ve sağlık hizmetleri genellikle diğer ülkeler için model olarak kabul edilmektedir. WEglobal konsorsiyum partnerlerinden biri olan Finnish Institute for Health and Welfare (THL) [*Finlandiya Sağlık ve Refah Enstitüsü*] bu çalışma ziyaretinin düzenlenmesinde lider kurum olarak görev almıştır. THL ulusal bir uzman kuruluştur ve Finlandiya politikaları, sistemleri ve yapıları ile birlikte nüfusun sağlığı ve refahı ile ilgili bilgilerin toplanması, analiz edilmesi ve üretilmesinde merkezi bir rol oynamaktadır.

Bu çalışma ziyareti Faaliyet 2.3 - "Çocuk Bakım Hizmetlerinin kalitesi için en iyi standartlar, uygulamalar ve araçlar hakkında bir masa başı incelemesi yapılması" kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetin odağı, dört başlık altında - (i) hizmet sunumu için minimum standartların belirlenmesi, (ii) alternatif bakım modellerinin geliştirilmesi, (iii) çocuk bakım hizmetlerine yönelik hizmet kalitesi değerlendirme araçlarının geliştirilmesi, (iv) çocuk bakım hizmet modellerinde risk ölçeklerinin tanımlanması - çocuk hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik standartlar, uygulamalar ve araçlardır. Bu çalışma ziyaretinin, Finlandiya'daki uygulamalar gözlemlenerek ve oradaki meslektaşlarla istişare edilerek faaliyete katkı sağlaması beklenmektedir.

Bu doğrultuda Özne Çocuk projesi 12-16 Aralık 2022 tarihleri arasında Finlandiya'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Ziyaret edilen kuruluşlar arasında THL, çocuk evleri ve sivil toplum kuruluşlarının yanı sıra Türkiye'nin Helsinki Büyükelçiliği de bulunmaktadır. Ayrıca THL'in yerleşkesinde çeşitli bakanlıklardan ve kamu kurumlarından temsilcilerle bir araya gelme fırsatı bulduk.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü Dr. Musa Şahin başkanlığındaki 10 kişilik ASHB heyeti, Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Bilir, Araştırma Geliştirme ve Proje Dairesi Başkanı Bayram İnce, Bakım Hizmetleri Dairesi Başkanı Gökşen Altınok, Kalite ve Hizmet Planlama Dairesi Başkanı Betül Özdüzen Teker, Aile ve Sosyal Hizmetler (ASH) Uzmanı Mehmet Akif Arslan, ASH Uzmanı Emre Ertekin, ASH Uzmanı Nafiye Korkut, ASH Uzmanı Gülbahar Bayrak ve Şube Müdürü Onur Şahin'den oluşmaktadır. ASHB uzmanlarına WEglobal ve Özne Çocuk proje ekibi kapsamında Danışman İbrahim Demircan, Kilit Olmayan Kapasite Geliştirme ve Eğitim Uzmanı Onur Kayalar ve Çevirmen/Tercüman Akya Akarsu eşlik etmiştir.

Her ziyarette toplantı akışı, heyetin ve ÇHGM'nin tanıtılması, toplantıların içeriğine yönelik olarak beklentilerin belirtilmesi, ev sahibi kurumun ve uzmanların sunumlar aracılığıyla tanıtılmasının akabinde soru cevap şeklinde ilerlemiştir.

Bu rapor, çalışma ziyaretine ilişkin detaylar sunmakta; hedefleri, ziyaret edilen kuruluşları ve görüşülen konuları tanıtmakta ve Özne Çocuk proje faaliyetleri kapsamında paydaşlar için katkı ve olası işbirliği fırsatlarına yönelik olarak ana sonuçları ve takip faaliyetlerini belirtmektedir.

This project is funded by the European Union.

2. ÇALIŞMA ZİYARETİNİN AMACI

- Finlandiya'nın çocuk refahı ve koruma sistemine ilişkin mevzuat, yönetmelik, yönerge, protokol ve profesyonel standartlarını anlamak,
- Önleme, aile desteği, ilk müdahale adımları (gatekeeping), çocuğun ailesinden ayrılması gerektiği durumlarda yerleştirme kararı, aileye dönüş, uzun dönemli bakım ve evlat edinme konularına yönelik iyi uygulama örneklerine ilişkin bilgi almak,
- Kurumsuzlaşma ve bunun sistem ve uygulamalar üzerindeki etkisine ilişkin yakın zamanda getirilmiş olan politika reformu hakkında bilgi edinmek,
- Politika kararlarını desteklemek ve uygulanan politikalara ilişkin sonuç ölçümü yapmak için gerçekleştirilmiş olan araştırma ve çalışmalara hakkında bilgi edinmek,
- Ailelere ve çocuklara bakım sağlayan kurumların her kademesinde ve türünde çalışan uzmanlara uygulanan yeterlilik kriterleri, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler hakkında bilgi edinmek,
- Sağlık, eğitim, sosyal refah, adalet vb. farklı paydaşların ve sektörlerin rolleri hakkında bilgi alışverişinde bulunmak,
- Özel gereksinimli çocuklar ve son derece hassas koşullar altındaki çocukların ihtiyaçları ve bu çocuklara yönelik spesifik programlar hakkında bilgi alışverişinde bulunmak.
- Bu kapsamda, aşağıda belirtilmiş olan konular hususunda kurumlara ziyaretler gerçekleştireceğiz:
 - Reformalara özel vurgu yapılarak, çocuk refahı ve çocuk koruma sistemine ilişkin mevzuat, politikalar ve uygulamalara ilişkin ayrıntılar,
 - Topluluklarda aile ve çocuklara sunulan farklı hizmet türlerinde çalışan uzmanlarla görüşmeler gerçekleştirmek,
 - Çocukların aile harici bakıma yerleştirilmesini önlemeye ilişkin girişimler, erken destek, önleme ve ilk müdahaleye ilişkin deneyimler,
 - Açık bakım (open care), akraba koruyucu aile, koruyucu aile ve kurumsal bakım kapsamında çocuklara doğrudan bakım sağlayan farklı kuruluşlarda ve STK'larda çalışan uzmanlarla görüşmek,
 - Kurumsuzlaşma, ailenin güçlendirilmesi ve ebeveynlik programlarına ilişkin girişimlerin görüşülmesi,
 - Çocuğun aile ile yeniden birleştirilmesi, yerleştirme kararında değişiklik ve evlat edinmeye hazırlanması hakkında görüşmek
 - Çocuklar ve gençler için önleyici programlar yürüten STK'lar ile görüşmeler

This project is funded by the European Union.

- Çeşitli paydaşlar arasındaki koordinasyon, işbirliği ve bilgi paylaşımının rolü, metodolojiler ve birlikte çalışma usullerini görüşmek,
- Belgeleme sistemi, veri toplama, sonuç ölçümü ve takip hakkında bilgi almak,
- Çocukların ve ailelerinin mevcut süreçlere ve şikâyet mekanizmalarına katılımlarını görüşmek ve
- Engeli, ruh sağlığı sorunları bulunan, göç ve sığınma koşulları altında olan ve kanunla ihtilafa düşmüş çocuklar da dahil olmak üzere özel gereksinimli çocuklara yönelik programlarını öğrenmek.

3. ZİYARET EDİLEN KURUM, KURULUŞLAR VE TOPLANTILAR

1.GÜN

Çalışma ziyaretinin ilk günündeki toplantıların hepsi THL yerleşkesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma ziyaretinin düzenlenmesinden sorumlu kilit olmayan uzman olarak görev almış olan Sayın Minna Sinkkonen liderliğindeki açılış oturumunun akabinde gün boyunca toplamda 5 toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantı konuları ve sunumları gerçekleştiren kurum temsilcileri aşağıda belirtilmiştir:

Personel Adı ve Soyadı	Kurum	Ünvan	Toplantı/sunum konusu
Päivi Lindberg	THL	Çocuk ve gençlik konularında başuzman	Finlandiya'da çocuklar ve gençler
Laura Yliruka	THL	Geliştirme müdürü	Kalite, katılım ve çocuk koruma alanında çocuk haklarının güçlendirilmesine yönelik ulusal strateji
Jaana Tervo	THL	Kıdemli uzman	Çocuk refahı mevzuat reformu
Pia Eriksson	THL	Kıdemli araştırmacı	Finlandiya'da koruyucu aile
Aarne Kinnunen	Adalet Bakanlığı	Genel sekreter	Suçta karışmış gençlere yönelik çalışma modeli

Aşağıda, yapılan sunumların önemli noktaları ve ana tartışma konularının bir özeti yer almaktadır.

a. Päivi Lindberg, Çocuk ve gençlik konularında başuzman: Ulusal Çocuk Stratejisi

- Küresel düzeyde, Finlandiyalı çocukların refah düzeyi yüksektir. En son araştırmalara göre, Finlandiya'daki çocukların ve ailelerin çoğu mutlu ve hizmetlerden memnundur.
- Ancak, pandemi nedeniyle halkın genel yaşam memnuniyeti nispeten azalmıştır. Özellikler kız çocukları arasında kaygı ve depresyon artmıştır. Ayrıca, hassas koşullar altındaki çocukların iyilik hallerinde düşüş olmuştur.

This project is funded by the European Union.

- Finlandiya nüfusunun yaklaşık 1 milyonu 18 yaşın altındadır¹. Gençlik Yasasına göre, 18 yaşın altındaki bireyler çocuk olarak sınıflandırılmaktadır. Ancak yaş grupları konusunda küçük farklılıklar bulunmaktadır (örneğin ruh sağlığı hizmetlerinden yararlanan 13 ila 25 yaş arasındaki kişiler genç olarak tanımlanmaktadır).
- Kız çocuklarının memnuniyet oranı erkek çocuklarına kıyasla oldukça düşüktür. Finlandiyalı yetkililer bunun nedenleri konusunda kesin olarak emin olamamakla birlikte, sosyal medyanın çocuklar üzerinde olumsuz bir etkisi olduğu, özellikle de kız çocuklarının dış görünüşleri gibi konularda daha fazla baskı hissedebilecekleri konusunda ortak bir anlayış bulunmaktadır.
- Finlandiya, sağlık ve sosyal hizmetler alanında bir reform gerçekleştirecektir. Bu çalışma ziyareti sırasında, sosyal ve kurtarma hizmetleri Finlandiya'daki 309 belediyenin sorumluluğu altındadır. Ancak 2023 yılının başından itibaren bu sorumluluklar merkezileştirilecek ve 22 refah hizmetleri bölgelerine aktarılacaktır.
- Finlandiya'da sistemin yönetiminde ve değerlendirilmesinde kontrol unsuru yoktur; ülkedeki sistem karşılıklı güvene dayanmaktadır.
- Özet olarak Çocuk Stratejisi:
 - o Parlamentodaki tüm siyasi partilerin katılımıyla hazırlanmıştır.
 - o Strateji Birleşmiş Milletleri (BM) temel almaktadır.
 - o Stratejinin vizyonu "çocuk haklarına saygılı, gerçek anlamda çocuk ve aile dostu Finlandiya"dır. Tüm çocukların haklarının ve refahının desteklenmesinde ihtiyaç duyulan farklı unsurları vurgulayan bütüncül bir stratejidir.
 - o Bu stratejik düzeyde bir belgedir ve ayrı bir uygulama planı bulunmaktadır. Stratejinin uygulama planı, bir hükümet dönemi boyunca veya daha kısa bir süre için hedeflere ve tedbirlere ve bunlar için mevcut kaynaklara ilişkin bilgi vermektedir. Çocukların refahını, onlara sunulan hizmetleri, katılım ve etkilerini artırmaya yönelik 30 somut tedbir bulunmaktadır. Bu tedbirler, hâlihazırda yürütülmekte olan kapsamlı çalışmalarını tamamlamakta ve uzun vadeli ve sistematik çocuk ve aile politikaları için yapıları ve bilgi tabanını güçlendirmektedir.
 - o Gelecek yıl seçim gerçekleştirilecek ve yeni bir hükümet kurulacaktır, dolayısıyla yeni bir uygulama planı oluşturulacaktır. Fakat sürdürülebilirlik açısından çeşitli tedbirlerin uygulanmasına devam etmek akılcı bir yol olacaktır. Örneğin, THL'nin çocuklar ve

¹ 2021 sonu itibarıyla Finlandiya'nın nüfusu 5,548,241'dir.

This project is funded by the European Union.

gençler için çocuk refahı el kitabı gibi nihai hale getirilmekte olan 5 farklı tedbiri bulunmaktadır.²

Sonuçlar:

- Finlandiya bugüne kadar merkezi olmayan bir sisteme sahipti, ancak şimdi bir merkezileştirme sürecinden geçmektedir.
- Finlandiya sistemi karşılıklı güvene dayanmaktadır ve belirli bir kontrol mekanizmasına ihtiyaç yoktur.
- Revize edilen sistem, sadece hükümet yerine tüm siyasi partilerin katılımıyla parlamento tarafından hazırlanmıştır.
- Bu nedenle kültürel farklılıklar ve iş yapma biçimleri, politikaların planlanma ve uygulanma biçimlerini şekillendirmektedir. Yani doğru veya yanlış yoktur.

b. Laura Yliruka, Geliştirme Müdürü: Kalite, katılım ve çocuk koruma alanında çocuk haklarının güçlendirilmesine yönelik ulusal strateji

- 2021 sonu itibarıyla Finlandiya'nın nüfusu 5.548.241'dir ve çocuk nüfusu (18 yaş altı) yaklaşık 1 milyondur.
- En son araştırmalara göre Finlandiya'daki çocukların refah düzeyi genel olarak yüksektir. Bununla birlikte, 2021 yılında yaşam memnuniyeti büyük oranda pandemi nedeniyle nispeten azalmıştır. Yalnızlık ve anksiyetede artış olmuştur: ergenlik çağındaki kız çocuklarının yaklaşık üçte biri ve tüm eğitim seviyelerindeki erkeklerin yüzde sekizi 2021'de orta ila şiddetli anksiyete yaşadıklarını bildirmiştir.
- Finlandiya'da halk sağlığı ve sosyal hizmetler aşağıdakileri içermektedir:
 - o Birinci basamak sağlık hizmetleri
 - o Uzmanlaşmış sağlık hizmetleri
 - o Hastane hizmetleri
 - o Diş bakımı
 - o Ruh sağlığı ve madde bağımlılığı hizmetleri
 - o Doğum ve çocuk sağlığı klinikleri
 - o Yetişkinler için sosyal hizmet
 - o Çocuk refahı
 - o Engellilere yönelik hizmetler
 - o Yaşlılar için barınma hizmetleri
 - o Evde bakım
 - o Rehabilitasyon

² El kitabı, çocukların ve gençlerin kullanımı için uyarlanmıştır. Ancak mevcut durumdaki asıl zorluk bu el kitabının kullanılmasının nasıl sağlanacağıdır, çünkü çocukların ve gençlerin THL internet sitesini ziyaret etmeleri pek olası değildir.

This project is funded by the European Union.

- Finlandiya'da çocuk stratejisinin vizyonu "çocuk haklarına saygılı, gerçek anlamda çocuk ve aile dostu bir Finlandiya"dır. Çocuk hakları bu stratejinin merkezinde yer almaktadır.
- Finlandiya, ülkede çocuk refahının nispeten yüksek olmasına rağmen bu çocuk stratejisini geliştirmiştir; çocuk haklarının uygulanması söz konusu olduğunda hala birçok zorluk bulunmaktadır.

Sonuçlar:

- Çocuk stratejisi, sistemik uygulama, sistemik ekipler ve sistemik haftalık ekip toplantılarının olduğu sistemik bir modele dayanmaktadır. Model, bireysel zorluklara odaklanmak yerine sorunu değerlendirmeye odaklanmaktadır. Model aileyi merkeze koyar; zorluklar ancak aile bağlamında çözülebilir.
- Sosyal hizmet ekipleri ilkeleri uygulamak üzere eğitilmektedir.
- Finlandiya, mevcut stratejilerde kanıta dayalı geliştirmeler yapılmasını sağlayan verilerin kaydedilmesinde önde gelen ülkelerden biridir.

c. Jaana Tervo, Kıdemli Uzman: Çocuk refahı mevzuatı reformu

- Finlandiya'da çocuk refahı mevzuatı reformu kısa süre önce başlamıştır.
- Finlandiya çocuk refahı yasası "çocuk koruma yasası" anlamına gelmektedir çünkü özel olarak korunması gereken çocuklarla ilgilidir. Şu anda 2008 yasası yürürlüktedir.
- Finlandiya'da 18 yaşın altındaki her birey çocuk olarak adlandırılmakta, gençler ise 18-24 yaş grubundadır.
- Finlandiya'daki sistem farklı bölümlerden oluşmaktadır. Dört farklı hizmet türü bulunmaktadır:
 - o Bakım altına alma, yerleştirme, koruyucu aile ve bakım sonrası hizmetler
 - o Çocuk refahı hizmetleri
 - o Sosyal hizmetler
 - o Diğer tüm hizmetler (sağlık, eğitim vb)
- Çocuk refah sistemi reformu, akademik çalışmalar ve araştırmalar, istatistiksel analizler (çoğunlukla THL tarafından yürütülen) ve yerinde gözlemler de dâhil olmak üzere çeşitli yollarla yürütülmüştür. Bunların temelinde, çocuklar reform sürecinin merkezine yerleştirilir ve çocuğun ihtiyaçları "duymak" ve çocuğu "dinlemek" ön planda tutulur. Bu nedenle çocukların haklarına, refah ve korunmalarına ilişkin karar alma süreçlerine dâhil edilmeleri reform sürecinin temel hedefidir.
- Örneğin, 12 yaşından küçük olsalar bile çocukların dinlenmesi hususu yeni yasada yer alacaktır. Geçmişte çocukların vesayet altına alındığında çocukların vasileriyle bile tanışmadığı vakalar olmaktadır. Reform süreciyle birlikte bu durum değişecektir; vesayet konusunda çocuğun karşı çıkması ve/veya vasinin karşı çıkması durumunda kararın mahkeme tarafından alınması gerekecektir.
- Yeni sistemle engeli olan çocuklar bile vasileri ile uygun iletişim kurularak dinlenecektir.

This project is funded by the European Union.

- Bu nedenle reformun temel amaçlarından biri çocukları dinlemek, dinleme sürecini resmi olmayan bir şekilde yürütmek ve onlara duyulduklarını hissettirmek olacaktır.
- Mevcut yasada yapılacak olan diğer değişiklikler aşağıdaki gibidir:
 - o Her çocuğun atanmış bir sosyal hizmet görevlisi olmalıdır.
 - o Belediyelerin özerkliği kaynakların yetersiz şekilde kullanılmasına yol açabileceğinden sınırlandırılacaktır. Bazı yerlerde 50'den fazla çocuk bulurken diğer yerlerde 20-30 arasında çocuk bulunmaktadır. Bu durum değiştirilecektir; artık sorumluluk ilçelerde (22 ilçe) olacak ve bu da devletin daha fazla müdahalede bulunmasını sağlayacaktır (çocuk refahı ve koruma sisteminin merkezileştirilmesi ile paralel olarak).
 - o Erken müdahale öncelik olacaktır.
 - o Kurumlar, çocukların yetiştirilme süreçlerinde temel haklarının göz ardı edilmesini önlemek amacıyla düzenlemelere tabi tutulacaktır.
 - o Sosyal hizmet uzmanı, çocuk haklarının denetlenmesinde ana aktör olacaktır.
- Bu nedenle reform ihtiyacı üç ana unsurdan gelmektedir:
 - o Yukarıda bahsedilen gözlem süreçleri ve yürütülen araştırmalar,
 - o Mevcut çocuk koruma sistemi çocuklar için yeterli hakları temin etmemektedir ve
 - o Son 10 yılda 32 değişiklik yapılmıştır ve bu değişiklikler artık tutarlı değildir.
- Reform iki aşamada gerçekleştirilmektedir ve Finlandiya şu anda birinci aşamadır. Birinci aşama, vizyonun ve birlikte çalışma kültürünün oluşturulduğu, yeni uzmanların işe alındığı ve devam eden bilimsel analizlerin yapıldığı hazırlık aşamasıdır. Tüm bu unsurlar yukarıda ele alınmıştır. Bu aşamanın Şubat 2023'te tamamlanması beklenmektedir.
- İkinci aşama Nisan/Mayıs 2023'te başlayacaktır (Şubat 2023'teki seçimlerden sonra). Kanun taslağının hazırlanmasını içerecektir. Bu aşamada uygun izleme ve değerlendirmeyi temin etmek için bir takip sistemi uygulanacaktır.

Sonuçlar:

- Finlandiya'nın çocuk refahı ve koruma reformu süreci katılımcıdır. En önemlisi, reform süreci çocukları "dinlemeyi" yani onları reform sürecine dâhil etmeyi içermektedir.
- Reform süreci sistematik araştırmaya dayanmakta olup, darboğazları anlamak için hem nicel hem de nitel metodolojiler kullanılmıştır. Dolayısıyla reform kararları sağlam temellere dayanmaktadır ve reform sürecinin sonuçları henüz belli olmasa da mevcut reform metodolojisinin iyi bir uygulama olduğu söylenebilir.

d. Pia Eriksson, Kıdemli Uzman: Finlandiya'da aile harici bakım

Sayın Eriksson'un sunumu esas olarak Finlandiya'da çocuk refahına odaklanmıştır. Ana noktalar aşağıda özetlenmiştir.

- Çocuk refahı hizmetleri gerekli hizmet ve destek müdahaleleri planlayarak çocuğun bakımı ve yetiştirilmesinden sorumlu olan ebeveyn, vasiler ve diğer kişilere bu konuda destek

This project is funded by the European Union.

sağlamalıdır. Yasa uyarınca, çocuk aile harici bakıma yerleştirilebilir veya çocuğun bakımı ve vasililiği ile ilgili başka tedbirler alınabilir.

- Çocuk refah hizmetlerinde aşağıdaki adımlar bulunmaktadır:
 - o İletişim ve ihbar
 - o Hizmet ihtiyacına ilişkin inceleme
 - o Açık bakım (evde) müracaatçıları
 - o Aile harici bakım
 - o Bakım süreci
 - o Bakım sonrası süreç
- Açık bakım (evde) kapsamında
 - o Destek amacıyla ebeveyn, vasi veya çocuğun bakımı ve yetiştirilmesinden sorumlu başka kişiler ile birlikte çocuk için aile temelli veya kurumsal bakım sağlanabilir - destek ihtiyacı incelenir veya rehabilite edici bakım şeklinde sunulabilir.
 - o Açık bakım kapsamında destek amacıyla kısa süreli olarak sadece çocuk içinde yerleştirme kararı alınabilir.
 - o Üç yaşından küçük bir çocuk, çocuğun yüksek yararına olması durumunda, açık bakım desteği olarak cezaevinin aile koğuşunda hapis cezasını çekmekte olan ya da gözaltında olan ebeveyninin yanına yerleştirilebilir.
- Acil durumlarda, çocuk aile temelli bakıma ve kurumsal bakıma yerleştirilebilir. Bu yerleştirme kararı için ebeveynin veya çocuğun onayı gerekmemektedir. Acil durumlarda yerleştirmeler 30 gün veya daha uzun bir süre için yapılabilir.
- Aşağıdaki durumlarda çocuklar bakım altına alınmalı veya onlar için bir alternatif bakım seçeneği sunulmalıdır:
 - o Yetersiz bakım veya yetiştirildikleri diğer koşullar nedeniyle sağlık ve gelişimlerinin ciddi şekilde tehlikede olması veya
 - o İçki/uyarıcı maddelerin kötüye kullanılmasıyla, hafif suç dışında yasadışı suç veya benzer başka bir davranışla sağlıklarını veya gelişimlerini ciddi şekilde tehlikeye attıklarında.

Sosyal hizmet uzmanları, çocukları alternatif bakıma alma konusunda takdir yetkilerini kullanırlar.

- Aile harici bakım, aile temelli bakım, kurumsal bakım veya çocuğun ihtiyaçlarının gerektirdiği başka bir şekilde sağlanabilir.
 - o Aile temelli bakım
 - Koruyucu aileler
 - En fazla 7 çocuk için koruyucu aile
 - o Kurumsal bakım

This project is funded by the European Union.

- Çok çeşitli kurumlar (kamu veya özel)
- Diğer
 - Gençler için destekli barınma
- Aile temelli bakım ilk sırada gelmektedir (10-12 yaşına kadar olan çocukların neredeyse tamamı aile temelli bakım altındadır). Daha sonrasında profesyonel koruyucu aile bakımına yerleştirilirler. Bu seçeneklerin mümkün olmadığı durumlarda, çocuk kurumsal bakıma yerleştirilir.
- Kurumsal bakımda çocuklardan belediyeler sorumludur, bu nedenle belediyeler çocukları ya kendi alanlarına yerleştirirler veya bir alan kiralarlar. Ayrıca, özel kurumlar ve çocuklara bakım ve eğitim sağlanan (THL tarafından organize edilmektedir) devlet tarafından işletilen beş reform okulu bulunmaktadır.
- Engelli çocuklar başka bir mevzuat kapsamındadır. Engelli çocuklar için ayrı birimler bulunmaktadır - Finlandiya'da oldukça ayrılmış durumdadır. Engelli çocuklar asla aile harici bakım altına alınmamaktadırlar.
- Finlandiya'da:
 - 2021 yılında 18 yaş altı toplam 17.727 çocuk ve genç aile harici bakıma yerleştirilmiştir.
 - Çocukların %1,6'sı yıl içinde aile harici bakıma yerleştirilmiştir.
 - 2021 yılında, bir önceki yıla kıyasla daha az (-%11) bakım altına alınan çocuk vakası (1592) olmuştur. Yeni vaka sayısı üst üste üçüncü yılda da azalmıştır. Yeni vaka sayılarındaki düşüş tüm yaş gruplarında eşit olarak gerçekleşmiştir. Acil durum yerleştirme kararları da bir önceki yıla göre azalmıştır. 2021 yılında 4.503 çocuk acil durumlarda bakım altına alınmıştır (-%5).
- Finlandiya'da bakım altında olan çocukların:
 - %55'i aile temelli bakımda (bunlardan %14'ü akraba koruyucu aile bakımındadır),
 - %8'i profesyonel aile bakımında,
 - %34'u kuruluş bakımında,
 - Altı yaşın altındaki çocukların neredeyse tamamı koruyucu aile bakımına yerleştirilmekte ve 16-17 yaşındakilerin yarısı kurumsal bakım altındadır.
- Sayılar 20 yılı aşkın bir süredir artış göstermekte ve bu durum Finlandiya'yı kaygılandırmaktadır, bu nedenle de bir reform sürecine gidilmiştir.
- Finlandiya'da bakım sonrası hizmetler, çocukların barınma ve ekonomik durumlarının iyi olmasını sağlamanın yanı sıra eğitimlerine ya da iş bulmaları gibi durumlar için de yardımcı olmaya odaklanmaktadır.
- Hâlihazırda, aile harici bakımdaki çocuklarla ilgili olarak aşağıdaki alanlarda araştırmalar yürütülmektedir:
 - Bakım altındaki çocukların iyilik halleri (sürekli)

This project is funded by the European Union.

- COVID-19'un bakım altındaki çocuklar üzerindeki etkisi
- Reform okullarında kısıtlayıcı tedbirler
- Aile harici bakımdaki yetersizlikler ve denetim
- Aile harici bakımda kötü muamele ve istismar
- Aile harici bakım hizmetlerinin özelleştirilmesi

Sonuçlar:

- Finlandiya'da öncelik aile bakımı/koruyucu aile bakım hizmetlerindedir ve kuruluş bakımı sadece bu öncelikli hizmetlerin mümkün olmadığı durumlarda başvuru bir seçenektir.
- Engelli çocuklar ve bakımları farklı bir mevzuat altında düzenlenmektedir; entegre bir sistem bulunmamaktadır.

e. Aarne Kinnunen, Kıdemli Bakanlık Danışmanı, Adalet Bakanlığı: Suça karışmış gençlere yönelik multidisipliner model ve Finlandiya'da suçun önlenmesi

- Son 20 yılda genç suçluluk düzeyi azalmaktadır. Ancak, son 2 yılda 18 yaş altı çocuklar ve özellikle 15 yaş altı çocuklar arasında şiddet suçları (polis tarafından kaydedilen) artmaktadır.
- Sokak çeteleri olgusu hem medyada ve hem de hükümetin yürüttüğü çalışmalarda belirgin hale gelmiştir. Finlandiya'da toplam 200 üyesi olan 10 sokak/gençlik çetesi bulunmaktadır ve bu çeteler uyuşturucuyla ilgili ve şiddet içeren suçlara karışmaktadır.
- Anchor (Çapa) Modeli, gençlik suçlarının önlenmesinde uygulanan temel politikalardan birisidir ve erken müdahale yöntemi olarak ilk kez suç işleyenlere yönelik hizmetler sunmaktadır (polis ve sosyal hizmet uzmanı/gençlik çalışanı/hemşire tarafından). Marjinalleşme riski olan gençlerle çok disiplinli hizmetler aracılığıyla çalışılmaktadır.
- Suç işleyen gençlere yönelik çok disiplinli model kapsamında 9 farklı program ve farklı şehirlerde dört pilot proje bulunmaktadır. Çok disiplinli model;
 - çoklu ve daha ciddi suçların şüphelileri olan,
 - durumları (yerel makamlar veya STK'lar tarafından) madde kullanımında riskli bir konumda olduğu veya diğer sosyal dışlanma riskleri olduğu tespit edilen gençlere destek sağlamaktadır.
- Model, gençleri ve ailelerini suçtan ve maddeden arınmış bir yaşama doğru desteklemek için kullanılır ve temel amacı motivasyonu artırmaktır. Motivasyonun artırılması bu programın temel kavramıdır.
- Modelin önceliği hapis ve koruyucu aile bakımına yönlendirilmenin önüne geçilmektir. Bu nedenle bu model önleyicidir.
- Çok disiplinli modelde polis, sosyal hizmet uzmanları, cezai yaptırım çalışanları, gençlik çalışanları, psikiyatri hemşireleri, özel ihtiyaçlar konusunda uzman öğretmenler birlikte çalışır.

This project is funded by the European Union.

Gençler ayrıca, kişilere destek olma deneyimine sahip "eğitimli destek personeli" tarafından da desteklenmektedir.

- Mevzuata ilişkin olarak, Finlandiya'da ayrı bir çocuk adalet sistemi veya çocuk mahkemeleri bulunmamaktadır. Genel ceza adaleti sistemi, cezai sorumluluk yaşına, yani 15 yaşına, ulaşmış çocuklar için geçerlidir. 15 yaşın altındaki çocuklar sadece zararların tazminine tabidir. Kural olarak, genel usul kanunları çocuklara da uygulanmaktadır.
- Finlandiya'da cezai sorumluluk yaşı 15'tir. On sekiz yaşından küçük suç işlemiş kişiler, ancak çok önemli ve gerekçeli nedenlerin bulunması halinde hapis cezasına çarptırılabilirler. Amaç, gençleri mümkün olduğunca hapisshaneden uzak tutmak ve hapis cezasının gelişimleri için ender olarak faydalı olması nedeniyle diğer yaptırımları kullanmaktır.
- Bazı cezaevlerinde çocuk mahkûmlar için yeni kurulmuş ayrı birimler bulunmaktadır (yetişkin mahkûmların erişimi yoktur). Çocukların ihtiyaçları konusunda özel eğitim almış ve bilgi sahibi personel bulunmaktadır. Ayrıca, çocuk mahkûmların en azından ilkökul eğitimlerini tamamlamaları için rehberlik sağlamak üzere çeşitli ihtiyaçlara yönelik yeterli destek de bulunmaktadır.
- İdeal bir durumda, gençler cezalarını tamamladıktan sonra, yeniden suç işlemelerini önlemek için pilot bölgelerdeki çok disiplinli modele yönlendirilirler.

Sonuçlar:

- Gençler tarafından işlenen suçlarla mücadelede Finlandiya modeli önlemeye dayanmaktadır.
- Finlandiya'da uygulanan çok disiplinli model, polis, okullar, sosyal hizmet uzmanları ve sağlık kurumları dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere farklı kurumların işbirliği ve koordinasyonunu teşvik etmektedir.

2.Gün

İkinci gün üç farklı ziyaret/toplantı gerçekleştirilmiştir. Gün, sokaktaki gençlere yönelik bir STK olan Walkers Café'ye yapılan ziyaretle başlamıştır. Daha sonra Helsinki'deki bir çocuk evi ziyaret edilmiş ve yerleşkeyi gözlemlene fırsatı elde edilmiştir. Günün son ziyareti, Mannerheim League of Child Welfare'e (MLL) [*Mannerheim Çocuk Refahı Birliği*] gerçekleştirilmiştir. Toplantı konuları ve sunumları gerçekleştiren kurum temsilcileri aşağıda belirtilmiştir:

Personel Adı ve Soyadı	Kurum	Ünvan	Toplantı/sunum konusu
Christian Wentzel	Walkers Cafe	Direktör	Walkers hizmetleri ve çalışma yöntemleri
Roope Tommila	Hyvönen Çocuk Evi	Direktör	Çocuk evlerinin tanıtımı

This project is funded by the European Union.

Eevamajja Paljakka Liisa Ylikojola	Mannerheim League of Child Welfare (MLL) [Mannerheim Çocuk Refahı Birliği]	Savunuculuk Uzmanı Uzman	MLL tarafında çocuklara ve ailelere sağlanan hizmetlerin tanıtımı
---	--	-----------------------------	---

Aşağıda, 2. gün gerçekleştirilmiş olan sunumların önemli noktaları ve ana tartışma konularının bir özeti yer almaktadır.

a. Christian Wentzel, Direktör, Walkers Café: Walkers hizmetleri ve çalışma yöntemleri

- Walkers, 1990 yılında Helsinki'de kurulan ve sokakta yaşayan, eğitimden uzak kalmış ya da suç işlemiş çocuklara/gençlere destek olmayı amaçlayan "Aseman Lapset - İstasyonun Çocukları"nın bir parçasıdır. STK Helsinki'de ilk olarak yerel olarak faaliyet göstermeye başlamış, ancak daha sonra hizmetleri ülke geneline yayılmıştır.
- Aseman Lapset'in ana hedef yaş grubu 13-17 arasındadır ve amacı yetişkinler ve gençler arasında güvenli temaslar sağlamaktır.
- 2022 yılı için bütçesi 3.1 milyon euro'dur ve yılsonu itibarıyla 47 personeli bulunmaktadır. Bütün personel gönüllüdür.
- Walkers cafe Pazartesi'den Cuma'ya okul saatleri dışında açıktır. 2019 yılında 35.000 ziyaret gerçekleşmiştir. Walkers kişilerin sosyal veya etnik kökeni ya da o andaki sorunu (örneğin sarhoş gençler) ne olursa olsun herkese açıktır. Walkers'a gelmek için herhangi bir kıstas yoktur; herkes her durumda kabul edilir.
- Walkers Helsinki şehir merkezindedir ve Finlandiya'da 11 kafe bulunmaktadır.
- Walkers'a gelenler her zaman olumlu bir tutumla karşılanır; ziyaret eden gençlerin geçmişi ve bugünü hakkında asla bir yargıya varılmaz.
- Kafe normal bir kafe olarak işlemektedir. Oturmuş bir müşteri ilişkileri sistemi vardır ve burada gençler rahat bir kafe ortamında oturup (istedikleri sürece) konuşma/paylaşma şansına sahiptir. Çocuklar/gençler ayrıca kafede yeni insanlarla tanışma veya eski arkadaşlarıyla buluşma fırsatı bulmaktadır. Eğer isterlerse kutu oyunları, satranç, kart vb. oyunlar oynayabilirler.
- Gelen kişiler ayrıca kafeyi ziyaret etme, ödevlerini yapma ve ihtiyaç duymaları halinde personelden destek alma fırsatına da sahiptir.
- Fiyatlar gençlere uygun olması için çok düşüktür ve "gülümsemek ücretsizdir".
- Walkers personeli çoğunlukla çocuk ve gençlere destek verme alanında çalışan profesyonellerden oluşmaktadır ve hepsi gönüllüdür.

This project is funded by the European Union.

- Walkers'ın başarılı olmasının temel nedeni, kişilerden "hiçbir beklenti" olmaması ve "kendileri" olmalarına izin verilmesidir.
- Kafenin yıllık bütçesi 300.000 euro'dur, genel giderler kira dâhil 60.000 euro civarındadır ve geri kalanı maaşlardır. Ana finansman kaynakları Helsinki Belediyesi, dernekler ve özel sektördür. Ayrıca kahve, meşrubat, unlu mamuller gibi içecek ve yiyecekler tedarikçiler tarafından kafeye ücretsiz olarak sağlanmaktadır.
- Walkers Otobüs/Taksi de dâhil olmak üzere yaklaşık 20 farklı Walkers modeli vardır; bu şekilde daha geniş gruplara/bölgelere ulaşmak da mümkün olmaktadır.

Sonuçlar:

- Walkers, merkezi/yerel yönetimden çeşitli fonlar almasına rağmen tamamen bir sivil toplum kuruluşu niteliğinde bir girişimdir. Gerçek yerel ihtiyaçlara yanıt olarak kurulmuş ve daha sonra uygulama tüm Finlandiya'ya yayılmıştır.
- Kafede sunulan hizmetler için de geçerli olmak üzere temel ilkeler saygı, sıfır yargı, sıfır beklenti ve Fin kültürüne çok uygun olan çocukları ve gençleri "dinlemek"/"duymak" üzerine kuruludur.
- Türkiye'de de geçmiş yıllarda devlet tarafından benzer uygulamalar başlatılmış ancak daha sonra kapatılmıştır.

b. Roope Tommila, Direktör, Hyvönen Çocuk Evi: Çocuk Evine ilişkin sunum

- Hyvönen Çocuk Evinin geçmişi 1925 yılına dayanmaktadır. Bu yer hiç çocuk sahibi olmamış bir çift olan Gustav-Maria Hyvönen tarafından kurulmuştur. Yani, bir sivil toplum kuruluşudur.
- İlk 50 yıl boyunca merkez Helsinki şehir merkezinde faaliyet göstermiştir. Daha sonrasında, şu anda tadilatla olan modern bir binaya taşınmıştır. Bu nedenle heyetimizin ziyaret etmiş olduğu yer geçici bir yerleşkedir.
- Ziyaret tarihinde, iki birimde 7'şer çocuk, diğer iki birimde de 6'şar çocuk olacak şekilde toplamda 26 çocuk bulunmaktaydı. Bizim ziyaret ettiğimiz yerleşkenin 5 km uzağında iki başka birim (her birinde 6 çocuğun kaldığı) vardı. Yani, Hyvönen çocuk evi toplamda 38 çocuktan sorumludur.
- Hyvönen çocuk evinde bir çocuk ortalama olarak 1,5 yıl kalmaktadır.
- Bu çocuklar için toplamda 43 personel tahsis edilmiştir. Bir birimde 6 çocuk olduğunda, her birim için tahsis edilmiş 5 profesyonel ve bir idari personel bulunmaktadır. İdeal durumda ve kabaca bir çocuk için bir yetişkin bulunmaktadır.
- Hyvönen çocuk evindeki çocukların yaşları 12 ila 17 arasındadır; kız ve erkek çocuklar aynı binalarda yaşamaktadır. Çocukların çoğu ergenlik çağındadır, bu nedenle buradan ayrıldıklarında kendi evlerine çıkmaktadırlar (ebeveynlerinin yanına değil).

This project is funded by the European Union.

- Kız ve erkek çocukların aynı binada kalması avantajlıdır. Karşı cinsin varlığı nedeniyle herkes daha düzgün davranmaktadır. Çocuklar kardeş gibi büyüdükleri için romantik ilişkilerin ortaya çıkması da pek olası değildir. Her çocuğun kendi odası vardır (hatta bazı odalar banyoludur) - böylece çocuklar mahremiyete ihtiyaç duyduklarında buna ulaşabilirler.
- Çocuklar ayrıca farklı geçmişlerden (etnik köken dâhil) gelmektedir. Tüm çocuklar eşit muamele görmektedir.
- Çocukların ebeveynlerinin yanına dönmesi gerekiyorsa, sosyal hizmet görevlisi aile ile yeniden birleşmenin güvenli olup olmadığına karar verir (çocuğun bakım planına uygun olarak). Eğer çocuklar altı ay sonra herhangi bir nedenden ötürü çocuk evinde geri dönmek isterlerse, dönebilirler.
- Çoğu çocuk hafta sonları aileleri ile buluşmakta/görüşmektedir. Eğer evleri güvenliyse, yaz döneminde 2 haftalık bir süre için evde kalabilirler. Ancak bu tatiller çok dikkatli şekilde planlanır ve yakından izlemeye tabidir.
- Hyvönen çocuk evinin uzmanları/yöneticileri hem paydaşların hem de ailelerin mümkün olduğunca dâhil olduğu bir "bakım planı" hazırlarlar. Aynı zamanda çocuklar için bir "müracaatçı planı" da hazırlanır (bu plan esas olarak sosyal hizmet uzmanı tarafından hazırlanmaktadır).
- Amaç yılda en az iki kez ailelerle toplantılar düzenlemek, ailelerle birlikte bakım planını revize etmek ve gerekirse düzenlemeler yapmaktır.
- Finlandiya kültürünün yapı taşı olan "güven" kültürü burda da görülmektedir. Çocukların çok fazla boş zamanı bulunmakta ve bu sayede birbirlerini tanıma fırsatı elde etmektedirler.
- Çocuk evlerinde güvenlik nasıl sağlanır?
 - o Her yıl güncelledikleri güvenlik planları bulunmaktadır.
 - o Aranarak ulaşılabilen bir güvenlik görevlisi bulunmaktadır (endişe verici bir durum olması durumunda tüm birimlerde güvenlik butonu bulunmaktadır).
 - o Ayrıca güvenlik konularına ilişkin bir bilgisayar sistemleri de bulunmaktadır. Her yıl binalardaki riskleri değerlendirmekte ve eğer ilgilenilmesi gereken bir durum varsa bu sorunu yazılım aracılığıyla çözmektedirler.
 - o Sonuç olarak, hem çocuklar hem de yetişkinler için güvenli bir ortam bulunmaktadır.
 - o Binalarda kamera bulunmamaktadır.
- Her çocuk için aynı şekilde plan hazırlanır. Bir başka deyişle, engelli çocuklar için ayrı veya özelleştirilmiş planları yoktur.
- İzleme ve değerlendirme ile ilgili olarak web tabanlı bir izleme sistemi kullanılmaktadır. Bu bilgisayar sistemi günlük raporlamayı mümkün kılmaktadır. Her kişi (çocuk) ile ilgili veri ve bilgi de bu sisteme kaydedilmekte, bu sayede herhangi bir personel (yetişkin) çocuğun önceden nerelere yerleştirildiğini, arka plan bilgileri vb bilgilere ulaşabilmektedir.

This project is funded by the European Union.

- Sistem ABD'li bir şirket olan EPIC tarafından sağlanmaktadır. Bir yılı aşkın bir süredir kullandıkları nispeten yeni bir sistemdir. Sağlık ve sosyal hizmet çalışanları da aynı sistemi kullanmakta ancak polis ya da diğer alanlar kullanmamaktadır.

Sonuçlar:

- Finlandiya'nın güven kültürü, çocuk evinin işleyiş biçiminde çok belirgindir. Çocuklar almak isteyebilecekleri birçok kararda özerkliğe sahiptir, çok fazla boş zamanları vardır, güvenlik kameraları neredeyse hiç yoktur ve kız ve erkek çocuklar aynı binalarda yaşamaktadır.
- Bir çocuğun bakım planının hazırlanma yöntemleri katılımcı ve kapsayıcıdır. Bakım planının hazırlanmasına aileler de dâhil edilir ve çocuğun çocuk evindeki bakımı sırasında devam eden bir danışma süreci vardır. Revizyona ihtiyaç duyulması halinde, bakım planları aileler ve diğer tüm ilgili paydaşlarla yakın iletişim içerisinde düzeltilir.
- Ana hedef, çocukların kendi doğal yaşam alanlarına bağlı kalmalarını sağlamaktır (örneğin gittikleri okul açısından).
- Web tabanlı bir izleme ve değerlendirme sistemi mevcuttur.
- (Hafif) engelli çocuklar için özelleştirilmiş bir sistem bulunmamaktadır. Tüm çocuklar aynı türde/kalitede hizmet almaktadır.

Eevamajja Paljakka (Savunuculuk Uzmanı) & Liisa Ylikojola (Uzman), Mannerheim Çocuk Refahı Birliği (MLL): MLL tarafından çocuklar ve aileler için sağlanan hizmetlerin sunumu

- MLL, çocukların ve ailelerinin refahını teşvik eden bir STK'dır.
- MLL'nin 75000 üyesi (kamu) vardır ve 541 yerel dernek ve 10 ilçe örgütünden oluşmaktadır.
- MLL değerleri aşağıdaki gibidir:
 - o Çocuklara ve çocukluğa saygı
 - o Ortak sorumluluk
 - o İnsanlık
 - o Eşitlik
- MLL 1920 yılında, Finlandiya'nın çocuk nüfusu 1 milyonken (o zamanki toplam nüfusun 1/3'ü) ve çoğu kötü koşullar altındayken kurulmuştur.
- Konuşmacılar sunumlarında MLL'in başarıları ile ilgili olarak aşağıdakileri belirtmişlerdir:
 - o MLL, ulusal bir doğum ve çocuk refahı klinikleri ağıdır
 - o Çocuk hastaneleri
 - o Okul öncesi ve sonrası faaliyetler
 - o Akran öğrenci programı
- MLL'in ana çalışma alanları şunlardır:
 - o Çocuklar, gençler ve aileleri için ve onlarla birlikte gönüllü çalışmalar düzenlemek
 - o Çocukların refahının teşvik edilmesi ve ebeveynlerin desteklenmesi
 - o Çocukların haklarını savunmak ve politika yapım süreçlerini etkilemek

This project is funded by the European Union.

- MLL'nin çalışmalarının çoğu gönüllülük esasına dayanmaktadır çünkü her yerel yönetimin altında her yaşta insanın gönüllü olabileceği bir yerel dernek bulunmaktadır. MLL içinde/için aktif olarak çalışan 26.000 gönüllü bulunmaktadır.
- Gönüllülerin ana rolü, kafe işletmekten akran gruplarına liderlik etmeye ve koşu kulüpleri, müzik ve sporla ilgili etkinlikler gibi sosyal faaliyetler düzenlemeye kadar çeşitlilik göstermektedir.
- Gönüllük çeşitleri:
 - o Toplulukların büyük anne ve büyük babası olarak yaşlılar (Finlandiya'da yaşlı nüfus çok yüksektir);
 - o Diğer öğrencilere yardımcı olmak için akran öğrenciler olarak gençler;
 - o Aileler için danışmanlar olarak ebeveynler;
 - o Diğer çocuklar için gönüllü arkadaş olarak çocuklar;
 - o Çocuklar ve/veya ebeveynler için ulusal yardım hattında çalışmak;
 - o İlçe kuruluşları
- 2021 yılında gönüllüler aşağıdakiler düzenlemişlerdir:
 - o 428 aile kafesi (ebeveyn ve çocukların deneyimlerini paylaşabilecekleri ve destek alabilecekleri toplantı alanları olarak işlev göstermektedir),
 - o 190 akran grupları (örn. zorbalığın önlenmesi, dersler/ödevler konusunda yardım sağlama vb.)
 - o 680 hobi kulübü
 - o Aileler için 1350 etkinlik.
- MLL'nin faaliyetleri işbirliği ilkesine dayanmaktadır. MLL ana merkezi, merkezi ve bölgesel/yerel düzeyde bakanlıklar ve diğer kamu ve özel kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır.
- MLL'nin temel işlevlerinden biri de savunuculuktur; MLL hükümet için uzman görüşü ve analiz sağlamakta, hükümet tarafından düzenlenen çalışma gruplarına ve/veya odak grup çalışmalarına katılmakta ve nihai amacı çocukların ve ailelerinin refahını artırmak olan parlamento üyeleriyle doğrudan bağlantılar kurmaktadır.
- MLL, Finlandiya'daki en büyük çocuk koruma kuruluşudur.

Sonuçlar:

- MLL, STK'ların savunuculuk kampanyalarına nasıl dâhil olabilecekleri konusunda iyi bir örnektir. Her ne kadar Finlandiya'nın sosyo-politik kültürü, STK'ların politika yapım sürecine etraflıca katılımına ve dolayısıyla STK savunuculuğuna izin verse de MLL'in deneyimleri, faaliyet 1.3'ün uygulanmasında projemize değer katabilir.

This project is funded by the European Union.

- Fin kültürü/aile bağları Türk kültüründen daha farklıdır. Türk kültüründe aile bağlarının Finlandiya'ya kıyasla daha güçlü olduğu söylenebilir. Bu bağlamda, MLL'in yaşlıların, ebeveynlerin ve çocukların gönüllü/akran rolü üstlenmelerini ve topluma destek olmalarını sağlayarak bir boşluğu doldurduğu söylenebilir.

3. Gün

3. gün, tüm sunumlar THL yerleşkesinde gerçekleştirilmiştir. Finlandiya'nın temel çocuk koruma ve refah modelleri olan "Anchor (çapa) modeli" ve "barnahus modeli" nin sunumunun ardından, Espoo şehrinde bulunan SOS çocuk köyünün faaliyet alanları, çocuk köyünde görev alan kıdemli bir uzman tarafından sunulmuştur. Çocuk köyünü yerinde ziyaret etmeye ilişkin talebimiz, çocukların mahremiyeti nedeniyle kibarca reddedilmiştir. Bu nedenle, SOS Çocuk Köyü'nde çalışan kıdemli uzman tarafından yönetilen interaktif bir oturum gerçekleştirilmiştir.

THL'deki sunumların tamamlanmasının ardından heyetimizin bir kısmı Büyükelçi Deniz Çakar ile görüşmek üzere Türk Büyükelçiliğini ziyaret etmiştir.

Personel Adı ve Soyadı	Kurum	Ünvan	Toplantı/sunum konusu
Emilia Hämäläinen	İçişleri Bakanlığı	Kıdemli uzman	Anchor (Çapa) modeli: Çocuk suçluluğunda erken müdahale
Taina Laajasalo	THL	Başuzman	Barnahus modelinin sunumu
Elina Stenvall	SOS Çocuk Köyü, Espoo	Kıdemli uzman	SOS Çocuk Köyünde çocuklar ve aileler için hizmetler

Aşağıda, 3. gün gerçekleştirilmiş olan sunumların önemli noktaları ve ana tartışma konularının bir özeti yer almaktadır.

Emilia Hämäläinen, Kıdemli Uzman, İçişleri Bakanlığı: Çocuk suçluluğunda çapa modeli ve erken müdahale

- Çapa modeli, sosyal olarak dışlanmış, potansiyel suç davranışları ve/veya uyuşturucu bağımlılığı geçmişi olan 18 yaş altı çocukları/gençleri hedef alan bir erken müdahale mekanizmasıdır.
- Diğer modellere/diğer mekanizmaların işleyişine benzer şekilde, çapa modeli kurumlar arası işbirliğine dayanmaktadır; uygulamada sosyal hizmet uzmanları, polis, gençlik uzmanları ve sağlık uzmanları bir ekip olarak birlikte çalışmaktadır. Ekip üyeleri haftalık olarak bir araya gelmektedir. Bu ekibin her bir profesyonel üyesi kendi uzmanlık alanında çalışmaktadır. Örneğin polis gencin işlediği suçla ilgilenirken, sosyal hizmet uzmanı hizmet ihtiyaçlarının incelenmesinden sorumlu olmakta, sağlık çalışanı ise çocuğun/gencin gerektiğinde ilgili sağlık hizmetlerine yönlendirilmesini sağlamaktadır.

This project is funded by the European Union.

- Ayrıca, çocuklar tespit edildikten sonra tüm ekip üyeleri çocuklarla tanışmakta ve sürecin tüm aşamalarına dâhil olmaktadır.
- Çapa Ekibi, bakanlığın çocuk koruma birimine sürekli bilgi sağlamaktadır.
- Finlandiya'da toplam 47 çapa ekibi bulunmakta ve bu alanda toplam 400 civarında uzman çalışmaktadır.
- 2022'nin başından bu yana yaklaşık 12.000 çocuk hakkında veri toplandığı tahmin edilmektedir, ancak bu tüm ekibin çalışmalarını yansıtmamaktadır. 2002'den bu yana çapa modeli tarafından yürütülen çalışmalar miktar olarak çok daha fazladır.
- Süreç:
 - o Çoğu durumda, bu çok erken bir aşama olduğu için çocuklar sadece bir kez gelmektedirler.
 - o Polisle birlikte çalışmak esas olarak önemlidir.
 - o Her durumda, bir çocuk çapa uygulamasına geldiğinde, çocuk koruma birimine bildirilmektedir. Sosyal hizmet uzmanları çapa uygulaması nedeniyle bu konuyla ilgili bir şey yapamayabilirler ancak en azından tekrar bir şey olması durumunda bilgi sahibi olabilirler. Çapa ekibinin takip yapması gerekmemektedir, aileler onları tekrar arayabileceklerini bilmektedirler.
 - o Erken müdahale sürecinin başlangıcı ve bitişi için tanımlanmış bir zaman dilimi yoktur.
- Çapa modelinin temel amaçları aşağıdaki gibidir:
 - o Radikal ve/veya suç teşkil eden davranışların önlenmesi;
 - o Çocuğun iyilik halinin sağlanması
 - o Vaka bazında değerlendirme yapılabilecek bir ortamın sağlanması;
 - o Sosyal dışlanmanın önlenmesi;
 - o Çocukların, gençlerin ve ailelerinin ilgili servislere yönlendirilmesi;
 - o Risk analizi yapılması
- Çapa modelinin yararları aşağıdaki gibidir:
 - o Hızlı ve etkili müdahale;
 - o Çok disiplinli uzmanlık;
 - o Bölgesel odak;
 - o Aileye öncelik verilmesi.
- Suç önleme programları:
 - o Bu programların temel amacı gençlere umut aşılmasıdır. Finlandiya'da bu programların çoğu çok disiplinli bir şekilde uygulanmaktadır.
 - o Bugüne kadar toplam 360 çocuk bu programlara katılmıştır.
 - o Etki analizi sonuçlarına göre Finlandiya makamları bu programların olumlu etkisi olduğu sonucuna varmışlardır ve AB fonlu programlar aracılığıyla bu uygulamaları yaygınlaştırma kararı almışlardır.

This project is funded by the European Union.

Sonuçlar:

- Çapa modeli Finlandiya kültürünün iyi bir yansımasıdır; çok disiplinli, karşılıklı güven, işbirliği ve bilgi paylaşımına dayalı ve kapsayıcıdır. Bu modelin başarısı ve düzgün şekilde uygulanması büyük ölçüde Fin kültürünün özelliklerinden kaynaklanmaktadır.
- Aynı zamanda söz konusu suçun kapsamı da değerlendirilmelidir; en ağır potansiyel suçların da Çapa Modeli ile ele alınıp alınmadığı net değildir.

Taina Laajasalo, THL, Başuzman: Barnahus model

- Barnahus modeli beş birimden oluşmaktadır ve ağır vakalarla ilgilenmektedir. Eğer çocuk 7 yaşın altındaysa, zihinsel zorlukları varsa, ebeveynler arasında çok çatışmalı boşanmalar yaşanmışsa, aile içinde cinsel istismara maruz kalmışsa, polis çocuğu Barnahus modeline yönlendirecektir.
- Barnahus Modeli'nin temel amacı yine çocuğun yüksek yararını sağlamaktır.
- Barnahus birimleri üniversite hastanelerinde bulunmaktadır.
- Her birimde sosyal hizmet uzmanları, savcılar, polis ve psikiyatristler çalışmaktadır.
- Çocukların ifadeleri, tüm sürecin video kaydına alındığı "aynalı odada" gerçekleşmektedir ve polis ile avukat ifade alınma sürecini "aynalı odanın" yanında bulunan mekânda canlı olarak izlemektedir.
- Cinsel istismar şüphesinin olduğu vakalarda çocuklarla görüşmeler Barnahus ekipleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Çoğu vakada ifade alma süreci polis tarafından yürütülmektedir.
- Barnahus modeline yönlendirilen vakaların %20 ila %50'si ağır vaka olarak belirtilmektedir.
- Barnahus birimleri bölgesel çocuk koruma birimleriyle yakın işbirliği içinde çalışmaktadır.
- Finlandiya'da 2015 yılından bu yana şiddet içeren her vakanın rapor edilmesi zorunludur.
- Barnahus Avrupa çapında bir ağa sahiptir.
- Polis, herhangi bir ciddi durumla başa çıkabilmek için incinebilir çocukların ifadelerinin nasıl alınması gerektiği konusunda yoğun bir şekilde eğitilmektedir. Dolayısıyla, polis önce çocuğun ifadesini alır ve buna bağlı olarak diğer uzmanlar tarafından başka görüşmeler de yapılabilir.

Sonuç:

- Barnahus modeline dâhil olma imkânlarını araştırabiliriz; bu kurum içinde değerlendirilecektir. Barnahus modeline dâhil olma yönünde bir karar verilmesi durumunda, proje ekibi/THL, projenin kalan yaşam döngüsünde bu ağa katılmaya yönelik ihtiyaçların değerlendirilmesi konusunda destek sağlayabilir.
- Türkiye'de cinsel istismar vakalarında, çocukların ifadesinin alınması farklı uzmanların (örneğin polis, sağlık çalışanı, sosyal hizmet uzmanı vb.) katılımıyla bir kez yapılırken;

This project is funded by the European Union.

Finlandiya'da ilk ifade sadece polis tarafından alınmaktadır. Bunun nedeni Barnahus modeline dâhil olan polislerin sorgulama teknikleri konusunda yoğun bir eğitime tabi tutulmalarıdır. Bu eğitim müfredatı uzun yıllardır gerçekleştirilen iyi uygulamalara dayanmaktadır ve ihtiyaç duyulması halinde Finlandiya'daki yetkililer müfredatı ASHB ile paylaşabilir.

Elina Stenvall, Kıdemli Uzman, SOS Çocuk Köyü, Espoo: SOS Çocuk Köyü'nde çocuklar ve aileler için hizmetler

- SOS çocuk köyleri 1960'lardan beri Finlandiya'da faaliyet göstermektedir. Stratejileri, çocuk koruma ve erken müdahale bakış açısıyla çocuklar ve aileleri etrafında bir ağ oluşturmak ve böylece koruyucu aile veya diğer bakım hizmetlerine gerek duyulmamasıdır.
- Şu anda Finlandiya'da altı farklı yerde gençlere ve ailelerine hizmet veren çocuk köyleri bulunmaktadır.
- Hâlihazırda Finlandiya'da 6 çocuk köyü, 1 gençlik merkezi ve 13 sosyal merkez bulunmaktadır. Bu merkezler üç farklı türde hizmet sunmaktadır: açık bakım, koruyucu aile bakımı ve önleyici çalışma.
- Açık bakım:
 - o Açık bakım, aileleri desteklemeye odaklanmaktadır, bu sayede ebeveynlerin çocuklarının velileri olarak kalmaya devam edilmesi sağlanır. Amaç, açık bakımın destek tedbirleri olarak adlandırılan daha ılımlı müdahaleleri ile her daim ailelere öncelik vererek yardımcı olmaktır.
 - o Bu hizmetler sayesinde çocuklar evlerde velileriyle birlikte yaşayabilmekte ve aileler için buradaki hizmetleri teşvik edilmektedir.
 - o Belediyeler çocuk köylerinden hizmet satın almaktadır; yani çocuk köyleri belediyelerin hizmet sağlayıcılarıdır.
 - o Belirtilenlerle sınırlı olmamak üzere hizmetler arasında, (i) destek aileleri (sosyal bir ağa ihtiyaç duyan veya yardıma ihtiyaç duydukları her hangi bir konuda ailelere destek sağlayan "normal" aileler); (ii) aile danışmanlığı (ailelerin diğer ailelere ebeveynlik becerileri vb. konularda yardımcı olması) ve (iii) aile rehabilitasyonu (ciddi aile etkileşimi çıkmazları olan veya etkileşim sorunlarının ruh sağlığı/istismar sorunlarıyla birleştiği ailelere yardım edilmesi) yer almaktadır.
 - o Bu üç hizmet arasında aile rehabilitasyonu en yoğun uygulamadır. Daha ciddi sorunları (örneğin ruh sağlığı ile ilgili, uyuşturucu bağımlılığı vb.) hedeflemektedir. Örneğin, ebeveynler arasında madde kullanımı öyküsü varsa, sosyal hizmet uzmanı ve diğer ilgili personel ve diğer aile üyeleri, madde kullanımının uzun vadede çocukların

This project is funded by the European Union.

yetiştirilmesini nasıl etkilediğini anlatmaktadır. Bu süreç boyunca tüm aileler günlük yaşamlarına devam etmektedir. Bu tek seferlik bir danışmanlık değildir; ailenin rehabilitasyonu, ailenin tüm üyelerinin farklı türlerde rehabilitasyon aldığı bir süreçtir.

- Koruyucu aile:
 - o Koruyucu aile bakımı, yalnızca açık bakımda sunulan çözümlerin verimli veya etkili olmadığı durumlarda değerlendirmeye alınmaktadır.
 - o Çocuğun koruyucu aile bakımına yerleştirilmesi her daim koruyucu aile bakımının birincil biçimidir. Ancak bazı durumlarda yine de kurumsal bakıma ihtiyaç olabilmektedir, özellikle de çocuğun günlük yaşamdaki işlevsel becerileri önemli ölçüde sınırlıysa veya çocuğun ciddi ruh sağlığı sorunları, uyuşturucu/alkol bağımlılığı veya şiddet içeren davranışları varsa, çocuğun bir kurumsal bakıma ihtiyacı olabilir.
 - o Koruyucu aile bakımı çoğunlukla SOS çocuk köyü ya da Turku ve Espoo'daki çocuk evleri tarafından desteklenen koruyucu aileler tarafından sağlanmaktadır.
- Önleyici çalışmalar:
 - o Bu çalışmalar yalnızca bizim bölgemizde bulunan çocukları değil bütün çocukları hedefine almaktadır.
 - o Önleyici çalışmalar ağırlıklı olarak dijital platformlarda sağlanmaktadır. Temel olarak ev ödevine yönelik desteğini içermekte, temel amaç ise çocuklara ev ödevlerinde destek sağlayarak eğitimlerine devam etmelerini teşvik etmek ve böylece özgüvenlerini artırmaktır.
 - o Ayrıca sohbet aracılığıyla akran desteğinin yanı sıra mentorluk (mentor uygulaması aracılığıyla) da içerir.

Sonuç:

- Çocuk evleri için çok katı standartlar ve belediyeler tarafından uygulanan güçlü izleme mekanizmaları bulunmaktadır. Sosyal hizmet uzmanları ve belediyelerin sosyal hizmet uzmanları sürekli temas halindedir. Belediyeler, aynı zamanda, takip ziyaretlerini denetlemekte ve gerçekleştirmektedir. Bu sistem, hâlihazırda işlemeke olduğu görünen, güçlü bir izleme ve değerlendirme mekanizması gerektirmektedir.

THL yerleşkesinde gerçekleştirilen toplantıların akabinde heyetimizin yedi temsilcisi Büyükelçi Deniz Çakar'ı ziyaret etmişlerdir. Bu ziyarette, heyet başkanı Dr. Musa Şahin ziyaretimizin amacı hakkında bilgi vermiş, projemizin amaçlarını ve bu çabaların Türkiye'de çocuk haklarının ve çocuk koruma ve bakımının geliştirilmesinde nasıl önemli bir rol oynayacağını anlatmıştır. Büyükelçi Çakar da Finlandiya'nın sosyo-politik ve ekonomik görünümü ve Türkiye'nin Helsinki Büyükelçiliğinin faaliyetleri hakkında kısa bir bilgi vermiştir.

This project is funded by the European Union.

4. Gün

Dördüncü günde refakatsiz çocuklar için kabul merkezi ve grup evi yerinde ziyaret edilmiştir. Heyetimiz bu merkezin yerleşkesini gözlemlene ve merkezin faaliyetlerine ilişkin bilgiyi doğrudan merkez koordinatöründen edinme fırsatı bulmuştur.

Personel Adı ve Soyadı	Kurum	Ünvan	Toplantı/sunum konusu
Marko Uuttu & Annika Pirinen	Refakatsiz çocuklar için kabul merkezi ve grup evi	Koordinatör Sosyal Hizmet Uzmanı	Kabul merkezinin tanıtımı

Aşağıda, 4. gün gerçekleştirilmiş olan sunumların önemli noktaları ve ana tartışma konularının bir özeti yer almaktadır.

Marko Uuttu (Merkez Koordinatörü) & Annika Pirinen (Sosyal Hizmet Uzmanı), Refakatsiz çocuklar için kabul merkezi ve grup evi: Kabul merkezi ve faaliyetlerine ilişkin sunum

- Merkez, 18 yaşın altında olan ve yasal vasisi olmayan çocukları barındırmaktadır.
- Finlandiya'da 18 yaşın altın ve yasal vasisi bulunmayan herhangi bir sığınmacı çocuğa kanunen bir temsilci atanmaktadır. Temsilci, çocuğun Finlandiya Göçmenlik Dairesindeki idari sığınma sürecinin yürütülmesinden çocuğun ihtiyaçlarının değerlendirilmesine ve barınma, sağlık, eğitim ve ailesine geri döndürülme imkânlarına kadar çocuğun ilgili tüm ihtiyaçlarıyla ilgilenmektedir.
- Bu merkez, vasisi olmayan çocuklara odaklanmaktadır. Merkez ve grup evi, İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesine bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Bu nedenle merkez, Finlandiya'daki çocuk koruma sisteminden bağımsızdır.
- Bu merkezdeki çocuklar genellikle 13 ila 17 yaşları arasındadır ve nadiren daha küçük yaştaki çocuklar da merkeze kabul edilmektedir. Çocuklar 18 yaşını doldurduktan sonra dört gence destek sağlayan merkezlere yönlendirilmektedir.
- Merkeze her yıl ortalama 80 civarında yabancı uyruklu çocuk kabul edilmektedir. Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşın başlamasından bu yana merkezin kapasitesi artırılmıştır; şu anda 20'den fazla Ukraynalı çocuk bulunmaktadır.
- Finlandiya'da vasisi olmayan çocukları barındıran toplam 8 grup evi bulunmaktadır.
- Merkeze/grup evine ilk geldiklerinde yabancı uyruklu çocukların öncelikle temel fiziksel ihtiyaçları (giyim, beslenme, sağlık vb.) karşılanmaktadır. Bu ihtiyaçlar giderildikten sonra uzmanlar çocuğun kişisel öyküsüne odaklanırlar. Merkez, her çocuğun farklı bir hikâyesi olduğu ve çocuğun etnik kökenine veya uyruğuna dayalı hiçbir ayrımcılık yapılamayacağı ilkesiyle faaliyet göstermektedir.

This project is funded by the European Union.

- Çocuklar daha sonrasında Fince öğrendikleri ve eğitimlerine devam ettikleri okullara yerleştirilmektedirler. Faaliyetlerinde Finlandiya mevzuatı, eşitlik ve adalet kavramlarının yanı sıra çocuk haklarına da özellikle odaklanılmaktadır.
- Merkezde 7/24 esasına göre tam zamanlı personel görev yapmaktadır. Bir sosyal hizmet uzmanı, hemşire, rehber ve çocuk ve gençlik çalışmalarında uzmanlaşmış profesyoneller bulunmaktadır. İhtiyaç duyulması halinde psikolog ve terapistler de merkeze destek sağlamaktadır.
- İletişimin önünde engellerin olduğu durumlarda çeviri/tercüme hizmetleri verilmektedir.
- 16 yaşından küçük çocuklara 27,86 EUR, 16 yaşından büyüklere ise 50,15 EUR aylık ödenek sağlanmaktadır.
- Çocukların merkezde kaldığı süre boyunca dava süreçleri devam etmektedir. Çocuğa resmi ikamet izni verildikten sonra, çocuk diğer çocuk merkezlerine yönlendirilmektedir. Merkeze yerleştirme ile oturma izninin kesinleşmesi arasındaki ilk dönem yaklaşık 6 ila 9 ay sürmektedir.
- 18 yaşın altındaki çocuklara temsilciler (bir tür vasi) atanır ve ilgili tüm yasal ve idari süreçler çocuk adına bu yetişkin tarafından yönetilir. Temsilcilere bu hizmet için bir ücret ödenir. Bununla birlikte, temsilciler çocuğun tüm ihtiyaçlarını karşılamaktan sorumlu değildir.

Sonuçlar:

- Merkez, özellikle başta sığınmacılar olmak üzere en hassas koşullardaki çocuklar için tasarlanmıştır. Diğer vakalarda olduğu gibi, etnik kökene bakılmaksızın, çocuğun refahı her şekilde önceliklidir.

5. Gün:

Heyet, 5. gün, her bir sunumun ayrıntılı olarak ele alındığı, bu çalışma ziyaretinde edinilen bilgilerin Türkiye'deki çocuk koruma sisteminin iyileştirilmesine nasıl katkıda bulunabileceği ve aynı şekilde Türkiye'deki çocuk koruma sisteminin hâlihazırda birçok açıdan nasıl gelişmiş olduğu üzerine fikirlerin paylaşıldığı bir iç değerlendirme toplantısı gerçekleştirmiştir. Finlandiyalı meslektaşlarımızla gelecekte nasıl işbirliği yapılabileceği de, projemizin bu çalışma ziyaretinden nasıl faydalanabileceğine özel olarak odaklanarak görüşülmüştür. Ana tartışma noktaları bir sonraki bölümde ele alınmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

4. ANA SONUÇLAR VE SON DEĞERLENDİRMELER

Aşağıdaki belirtilmiş olan sonuç ve değerlendirmeler çalışma ziyareti dönüşünde ASHB tarafından gözden geçirilecektir ve bu ziyarette edinilen bilgilerin, bakanlığın Türkiye'deki çocuk koruma ve bakım sistemini geliştirmesine nasıl yardımcı olabileceği incelenecektir.

- Merkezi hükümet, uygulamadan ziyade politika oluşturma sürecine daha fazla dâhil olmaktadır. Finlandiya'da çocuk koruma sistemi 2023 yılına kadar neredeyse tamamen yerel yönetimler, STK'lar ve özel sektör tarafından yürütülmektedir. Ancak 1 Ocak 2023'ten itibaren sistem reforma tabi tutulacak ve daha merkezi hale getirilecektir. Heyetimiz bu merkezileşme sürecinin nedenlerini öğrenme fırsatı edinmiş ve bu değişim sürecinde Türkiye'deki sistemle benzerlikler gözlemlenmiştir.
- Sağlanan korumanın biçimine bakılmaksızın (koruyucu aile bakımı veya kurumsal bakım ya da başka herhangi bir bakım türü) ailelerle birlikte çalışmak ön plandadır. Finlandiya çocuk koruma sisteminde çocukların mümkün olduğunca kendi yaşam alanlarında tutulması, kendi mahallelerindeki okullara gitmeleri ve aileleriyle düzenli olarak iletişim halinde olmalarına öncelik verilmektedir. Bu bağlamda, ailelerle iletişim sosyal hizmet uzmanları ve diğer uzmanlar tarafından sürdürülmekte; çocuğun geleceğiyle ilgili hemen her karar (mümkünse) biyolojik aile ile işbirliği içinde alınmaktadır. Bu kapsamda, ailelerin Türkiye sistemine daha fazla entegre edilebilmesinin yolları araştırılabilir. Türkiye'deki mevcut sistem daha fazla aile odaklı hale getirilebilir.
- Finlandiya'daki çocuk merkezleri esas olarak nüfus yapısı nedeniyle daha gelişmiştir. Örneğin, Finlandiya'da merkezlerde 6 çocuk kalırken, Türkiye'de aynı büyüklükteki bir mekânda en az 12 çocuk kalmaktadır.
- Heyetin ziyaret ettiği merkezler çocuk evleri merkezleri olarak adlandırılmaktadır. Türkiye'deki bu merkezler genellikle apartman dairelerinde kurulmaktadır.
- Gelecekte büyük bir belediyenin sosyal hizmetler birimiyle çevrimiçi bir toplantı düzenlenmesi, yerel düzeyde sağlanan hizmetler hakkında daha fazla bilgi edinmek için ASHB'ye fayda sağlayacaktır.
- Finlandiya'daki refakatsiz çocuk sayısı 80 civarındadır. Türkiye'de bu sayı 4000 civarındadır. Örneğin bu durum, Finlandiya ve Türkiye sistemleri arasında neden doğrudan karşılaştırma yapılamayacağıının iyi bir göstergesidir.
- Hem MLL hem de Çocuk Köyü tarafından belirtilmiş olan akran destek sistemi Türkiye sistemine uyarlanabilir. Bunun nasıl yapılabileceği, dönüşte diğer ASHB personeli ile istişare edilecektir.
- Mülteci aileler ile Finlandyalı ailelerin eşleştirilmesine yönelik sistemi daha fazla araştırılabilir ve bu değerlendirmenin sonuçlarına göre benzer bir sistem Türkiye sistemine entegre edilebilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

- Finlandiya'daki sistem tamamen güvene dayalıdır (örneğin çocuk merkezlerinde güvenlik kamerası, güvenlik görevlisi vs. yoktur). Bu durum, Türkiye'deki sistemde bariz nedenlerden dolayı bir miktar eksiklik göstermektedir.
- Türkiye'deki sistemde polis ön planda değilken, Finlandiya'daki sistemde polis çocuk koruma sisteminde önleyici bir güç olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda, Finlandiya sisteminde polisin çocuklarla en uygun şekilde ilgilenme sorumluluğunu yerine getirebilmesi için kapsamlı bir eğitim aldığı göz önünde bulundurulmalıdır. Polisin hem Finlandiya hem de Türkiye'deki sistemlere dahiliyeti, proje kapsamında yakın gelecekte kilit olmayan uzmanlar tarafından analiz edilebilir.
- Finlandiya'da çocukların eğitim sistemine katılımının takibi çok sıklıdır. Okul bırakmak bir seçenek değildir!
- Finlandiya izleme ve değerlendirme sistemi sağlam temeller üzerine kurulmuştur ve izleme ve değerlendirme sonuçlarına göre sürekli revizyonlar yapılmaktadır. Ayrıca, sisteme girdikleri ilk günden itibaren çocuklarla ilgili veriler kaydedilmekte ve gerektiğinde farklı kurumlar (örneğin polis, sağlık uzmanları, eğitim vb.) tarafından erişilebilir durumdadır.
- Finlandiya'da çocukların korunması ve refahı konusunda büyük bir sivil toplum sahipliği ve katılımı söz konusudur. Kültürel ve tarihi nedenlerden dolayı, Türkiye'deki STK'ların sisteme katılımı Finlandiya'daki sistem kadar derinlemesine olamamaktadır. Bununla birlikte, Türkiye'de sivil toplumun katılımının teşvik edilebileceği alanlar hâlâ mevcuttur ve bu konular, Bakanlığın en güncel sivil toplum stratejisi doğrultusunda Bakanlıktaki meslektaşlarla ziyaret dönüşünde istişare edilecektir.
- Savunuculuk kampanyaları bağlamında STK'lar tarafından yürütölen çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu, proje kapsamındaki Faaliyet 1.3 ile ilişkilendirilebilir ve Finlandiyalı meslektaşlarımızla gelecekteki işbirliği olanakları araştırılabilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

